

Til
Lolland Kommune

Fejøl, den 14. august 2023

Høringsvar til Udkast til Strategi for Fremtidens Færefart i Lolland Kommune

Sammenslutningen af Danske Småøer ser med stor bekymring på det udkast til Strategi for Fremtidens Færefart, som Lolland Kommune har sendt i høring d. 20. juni 2023.

At beskære afgangene så voldsomt som beskrevet (færre afgange i ydertidspunkter, to-færefejlads til tre øer i weekender og på helligdage, samling af færeferne i Kragenæs samt nedlæggelse af beredskabsfærefe) vil uvilkårligt betyde ringere muligheder for at komme til og fra Fejøl, Femøl og Askøl, og det vil afgjort føre til en mærkbar nedgang i både den daglige aktivitet på øerne (pendling, erhverv og turisme) og være en barriere for den fremtidige udvikling.

Vil man sikre øer i god udvikling, er det vigtigt med hyppig og regelmæssig færefdrift. Færeferne er livsnerven til øerne og er, hvad landevejen er for indbyggere og turister på fastlandet. Derfor er det afgørende at opretholde hyppig færefdrift med en færefe til hver ø også på afgang, hvor passagertallet er lavt.

Lolland Kommune modtager statsstøtte til de merudgifter, der er ved at være en kommune med småøer, herunder færefdriften. Tidligere betalte ø-kommunerne selv 1/3 af færefeudgifterne, mens stat og amt stod for de sidste 2/3. I dag modtager Lolland Kommune over 30 millioner til bl.a. drift af de tre færefe. Det er ikke intentionen med den driftsmæssige del af statsstøtten, at den skal bruges til at "lægge til side" og til investeringer af nye færefe. Da midlerne i sin tid blev fordelt, i 2007 og reguleret i 2014, var det med udgangspunkt i et vist serviceniveau (antal færeferuter og afgang) på daværende tidspunkt. Det serviceniveau, mener vi ikke, man kan beskære så kraftigt, som Lolland

Kommune nu har i sinde. Lolland Kommune bemærker selv i strategiudkastet – at ”Så fremt kommunen reducerer nettoudgifterne, er der risiko for, at staten vil reducere paragraf 20 tilskuddet tilsvarende”.

I strategiforslaget har man ladet sig inspirere af færgedriften i Faaborg-Midtfyn og Svendborg Kommuner, men vi vil gerne understrege, at **hver ø i Danmark er forskellig**. Det gælder f.eks. øernes arealer, beliggenhed i forhold til hinanden og fastlandet, indbyggersammensætning, turismeprofil, boligtyper, arealanvendelse, erhvervsaktivitet og afstand til en lille havneby eller købstad. Man kan derfor ikke tage en praksis og et serviceniveau fra en øgruppe og lægge det ned over en anden øgruppe i en anden kommune.

En fartplan med færre afgang vil **øge den oplevede distance til øen**. Den oplevede distance til øen er den afstand til fastlandet, som man mentalt oplever, når man skal frem og tilbage til en ø. De fleste kan leve med, at der er en vis vente-/rejsetid både før afgang og under sejlturen til en ø. Men hvis man oven i det skal vente yderligere – fordi færgen ligger stille mellem afgangene eller skal besejle andre øer, og når der er op til fire timer mellem hver afgang, så føles afstanden til øerne meget større for passagererne.

Dertil skal man tage det forhold, at besejlingen til Fejø, Femø og Askø har været under udvikling siden 1960'erne og til i dag. Selvom indbyggertallet på øerne har været faldende, har både færgekapacitet, besøgstal, aktivitet og heraf følgende afhængighed af adgang til Lolland angiveligt været stigende gennem årtierne. Fartplanerne og serviceniveau har stort set fulgt med denne udvikling, hvilket har gjort øerne levedygtige. Alle, der har købt ejendom (helårshus, deltidsbolig, sommerhus) i det tidsrum, har gjort det med en **forventning om, at der sejler en færge med en rimelig frekvens**, som der gør i dag. Det er urimeligt over for øboere og øvrige boligejere at skære så mange afgang væk, når færgedriften tilmed støttes af staten. Vi forudser kapacitetsproblemer, som ikke kan afhjælpes med en passagerbåd.

De danske småøer er et område, som den danske stat og Folketinget prioriterer højt og tager helt særlige hensyn til. Staten forventer, at Lolland Kommune tager et lignende hensyn til de øer, som kommunen har et politisk ansvar over for. Lolland Kommune har over for staten, øboerne og øernes gæster en forpligtelse til at sikre ikke bare adgangsvej til øerne, men også **adgangsvej af en standard, der muliggør fortsat helårsliv, erhvervsliv, pendlerliv, skoleliv, ældreomsorg samt betjening af turister**.

Øer med svage færgeforbindelser resulterer i øer med markant ringere overlevelsessevne og udviklingsmuligheder, dvs. øer med en ringe befolknings- og erhvervsmæssig bæredygtighed. Det har vi i Ø-sammenslutningen set flere eksempler på. Vi forudser, at udmøntning af strategien, som den foreligger nu, vil få **fatale konsekvenser på al udvikling på Lollands øer**, og vi fraråder på det kraftigste, at den vedtages i sin nuværende form.

Vores anbefaling er, at man bevarer den nuværende færgestruktur, for så vidt angår antal af færger, færgeruter og -afgange.

Desuden er vores anbefaling til økonomisk udfordrede kommuner med småøer:

- Drøft udfordringen med kommuner med øer med lignende problemer. Skab alliancer kommunerne imellem og ret fokus opadtil i forhold at påvirke medlemmer af Folketinget i stedet for at presse udgiften/serviceforringelser ned over små borgergrupper i sårbare øsamfund.
- Beskriv det krydspres kommunen står i, gå til Folketinget og fremlæg situationen. Forklar, hvilke konsekvenser finansiering af nye færger har for småøerne, og hvilken situation det sætter kommunalbestyrelsen i.
- Forlang, at staten anerkender og imødekommer det helt ekstraordinære behov for hjælp til grøn omstilling af færgedriften på en måde, så der sker en retfærdig grøn omstilling, som ikke rammer hverken kommunens økonomi eller færgernes servicestandard.
- Afsøg også muligheder for at søge EU-støtte til nye grønne færger. Retfærdig grøn omstilling og lokal sammenhængskraft er nøgleord i EU's politikker for landdistrikter og yderområder, herunder øerne.

Sammenslutningen af Danske Småøer deltager gerne sammen med ø-kommunerne i skrivelser til og møder med politikere i Folketinget, og vi gør i vores daglige arbejde, hvad vi kan for at forklare behovet for flere midler til ø-kommunerne over for politikerne i Folketinget. Vi er af den opfattelse, at såvel småøerne som ø-kommunerne på ingen måde står alene med ønsket om at sikre gode færgeforhold til de danske småøer. Det kæmpes der for både på Christiansborg og i EU.

Vores fælles krav og udgangspunkt bør være en fair og fremtidssikret færgeservice, der sikrer øernes helårsliv og udvikling og samtidig undgår at ramme de kommuner, som småøerne hører ind under, urimeligt. Småøerne og ø-kommunerne bør ikke være modstandere, men allierede samarbejdspartnere. Vi bør sidde på samme side af bordet i en fælles stræben efter dels at sikre en fornuftig daglig færgedrift, dels at finde midler til nye grønne færger.

Sammenslutningen af Danske Småøer står naturligvis til rådighed for yderligere dialog og sparring.

Venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer